

Jerusalem newspaper, 2017

המודעה לא
רלוונטית לי

ירושלים נט
האתר הרשמי של רדיו ירושלים

02 אוקטובר 2017 / 09:46 | המייל האדום | צור קשר

ירושלים נט | חדשות | ספורט | רכילות ולילה | תרבות ובידור | אלבומים | מגז
תרבות ובידור | כל הכתבות | מופעים | תערוכות | מופעים לילדים | לוח אירועים | קולנוע

ירושלים נט < תרבות ובידור > תערוכות

תערוכת יחיד במסגרת הביאנלה של ירושלים לאמנות יהודית עכשווית 2017

הצטרפו אלינו לסייבוק

אורטל גנון, 01.10.17 / 08:00

תגים: ביאנלה, אבנר שר

בביאנלה לאמנות יהודית עכשווית הקרובה בירושלים יציג אבנר שר את "950 מ"ר - טופוגרפיות חלופיות", על חומות העיר העתיקה

על חומות העיר העתיקה הפונות לעיר החדשה יוצב מבנה/סוכה, אדום כדם, העטוי במפות העיר העתיקה והחדשה. במבנה כחללים השונים ברחבי המוזיאון יוצגו מייצבים ויצירות דו ותלת ממדיות, המטפלות בלב העיר העתיקה בה נאבקות

שלושת הדתות המונותאיסטיות אלפי שנים. אבנר שר בוחן בתערוכה את המתח בין הקביעות ובין הארעיות שנטען כי טבוע בגאוגרפיה הרוחנית והאורבנית של ירושלים. טופוגרפיה אלטרנטיבית מורכבת משתי סדרות, מפות של ירושלים וספוליה, העוסקות במרחב העיר המשתנה באופן מתמיד.

אבנר שר (1951) הוא אמן רב-תחומי ואדריכל מוביל שמכבר הטיב חותמו בפרויקטים שאפתניים שזכו לתהילה רבה. שר תכנן ועיצב במהלך הקריירה שלו רבים מהקניונים בארץ ובין השאר הוא אחראי על מתיחת הפנים של דיזנגוף סנטר, על עיצובו המוצלח של קניון רננים ותכנון מול זכרון. את הכשרתו באמנות רכש באוניברסיטת חיפה, ובלימודי האדריכלות ובינוי ערים בטכניון. שר, מצויר בטכניקה אותה פיתח, כשאת המכחול והעיפרון הוא מחליף בתהליך תובעני פיזי של פציעה, חריטה ושריפה על גבי לוחות שעם ועץ גדולי מימדים. בשפה ציורית, על גבול המופשט, הוא מפרק ומרכיב צורות ודימויים, תוך שימור זיכרונות אישיים וקולקטיביים.

שר מקיים דיאלוג עם תולדות האמנות והמיתולוגיה היהודית מהם הוא שואב השראה, כמו גם מציורי מערות פרהיסטוריים, סצנות מצוירות על גבי כדים יוניים, אמנות אסלאמית, הירוגליפים מיצריים ותבליטים אשוריים, אמנות אפריקאית, ממצאים ארכיאולוגיים לצד אמנות נאיבית.

השעם עליו הוא עובד, מקורו בעץ השעם הגדל בעיקר באגן הים התיכון. כל 9 שנים מסירים באמצעות גרזנים את השכבה החיצונית של הגזע וליבת הגזע נותרת. העץ איננו נפגע, הוא משקם את עצמו, מתגבר על הטראומה, ובמשך 9 שנים מפתח לעצמו שכבה חיצונית חדשה וחוזר חלילה. אבנר שר מוצא בתכונה זו הקבלה לעם היהודי: פוגרומים, שואה, מלחמות, טראומות, אך עצמת הרוח היהודית נותרת והיא זו שמחזקת ומאפשרת השתקמות והישרדות.

קטלוג התערוכה יושק בפתחת הביאנלה, 3 באוקטובר 2017, אשר תארך כחמישה שבועות.

המתח בין הנצחי והחולף הוא ממאפייניה של ירושלים, המטפיזית והקונקרטי. בתערוכה 950 מ"ר - טופוגרפיות חלופיות, אבנר שר חוקר, בוחן ומתבונן במורכבויות הנובעות ממתח זה.

נקודת ההתייחסות היא העיר העתיקה של ירושלים, הכורעת תחת אידאולוגיות ואמנות מתנגשות. בשטח גאוגרפי הקטן מקילומטר רבוע (כ 950 מ"ר בלבד) מרוכזים האתרים הקדושים ביותר לשלוש הדתות המונותאיסטיות הנאבקות על השליטה בו במשך אלפי שנים.

כודתיו של שר עשויות לוחות וקליפות שעם, חומר המטעין אותן במשמעויות נרמזות. השעם הוא קליפתו החיצונית של עץ אלון השעם, המקולפת מהגזע אחת לתשע שנים. העצים סובלים אפוא מטראומה חוזרת ונשנית, ונמצאים בתהליך מתמיד של שיקום וצמיחה. יכולת ההתחדשות של העצים, העמידות של השעם בשריפות (בבחינת הסנה שאיננו אכל), הפכו אותו לחומר המועדף על ידי שר כבסיס ליצירה.

התערוכה ממוקמת במוזיאון מגדל דוד - נקודת ממשק בין העיר העתיקה לחדשה. המוזיאון מוקדש לתולדות העיר ושוכן במבנה היסטורי שיסודותיו בתקופה ההרודיאנית, ומאז עבר גלגולים אדריכליים בתקופה המוסלמית, הצלבנית, הממלוכית והטורקית.

אבי המוזיאון מפוזרים מעין פתקים (טריזים) קטנים, פיסות שעם צבועות אדום שעל כל אחת מהן נכתבה משאלה בשפה אחרת. שר מתייחס דרכן לאמונות השונות ולגילויי הדבקות הדתית העממית שהתפתחו סביב ירושלים, ובמיוחד המנהג היהודי של הטמנת פתקים בכותל. בעבודה תלויה המקום, כמו בעבודותיו האחרות, שר אינו משחזר או מעתיק אובייקט אלא יוצר שפה סימבולית: צבע דם-ארגמן (המסמן את בגדי הכהנים ועד דם הקורבנות) וצורה שמזכירה דף נייר מקופל או פתק שנתחב לאבני הכותל.

שר בונה בתוך האדריכלות רוויית הזיכרונות מבנה חדש המסמן פרק נוסף, קצר וחולף, בהיסטוריה המצודה. על המרפסות המדרגות המשקיפות על העיר הוקם מבנה בעל קווים ישרים, המתכתבים עם האדריכלות המודרנית של העיר. צבעו האדום-ארגמן של המבנה, מאזכר את הוד המלכויות השונות שעברו בעיר; את דם מגניה ולוחמיה; ואת תמרורי האזהרה האדומים. למתבוננים מקרוב יתגלה תואי של מפה אוטופית המודפסת עליו: שר חיבר את מפות העיר העתיקה והעיר החדשה, כך שרחובות העיר החדשה שונו והוצרו סמטאות העיר העתיקה. כך נוצר דימוי הקרוב למציאות אך פנטסטי, סינתזה בין חדש וישן, שממחישה עד כמה שבירה אשליית הקדמה.

מפות ירושלים וספוליה הן שתי סדרות המוצגות במבנה האדום, ומתייחסות לאדריכלות הממשית והמדומיינת של העיר, לסבך הכמיהות והזעם שנמסכו בה. שר תר אחר מפות העיר מתקופות ומקומות שונים, חלקן מוכרות כמו 'מפת מידבא' מהמאה השישית והשביעית; וחלקן אזוטריות. הוא משוטט בין תפיסות ירושלים השונות ומצליב תחושות, אקסיומות דתיות, מידע היסטורי ואסוציאציות אישיות, לכדי תיאור היברידי של חי ודומם, הנע בין תקופות שונות מהעבר, אוטופיות ודיסטופיות.

בחצר פנימית המובילה מהמרפסות למגדל המרכזי, נגלית לעיני הצופים עבודת רצפה גדולה עשויה גושי שעם, המצטרפים יחד למפה מרוסקת שחלקיה התערבבו אלה באלה, כאילו יד נעלמה קרעה אותם ופיזרה לרוח את הקרעים. זו מפה שהמתבונן יזהה בה רמזים למבנים ולאזורים מוכרים, אך הם אינם מתחברים יחד לכדי תמונה קונקרטיית.

אלפי שנים נלחמים ונאבקים עמים, ממלכות ודתות, על השליטה בשטח הקטן של ירושלים העתיקה. מיליוני בני אדם איבדו לאורך ההיסטוריה את חייהם כשרוממות קדושת העיר בגרונם. העבודות של שר, על שפע הסמלים והסימנים, החריטות, הצריבות, סימני הקרע והכאוס שלהן, הן רלוונטיות גם למוקדי סכסוכים מתמשכים אחרים ברחבי העולם. הן מתבוננות בפונדמנטליזם

ובצדקנות המובילים למלחמה אינסופית בירושלים, כמו בכל מקום שבו להט אמוני נפגש באפלת האלימות.

הסדרות במבנה המרכזי:

מפות עכשוויות, כמו גם מפות קדומות, משרטטות את הגאוגרפיה הרוחנית והעירונית של העיר, ומשקפות את מצב האמונה וההתמסרות לדת, במעין דיאלוג מתמיד של פירוק ובנייה, השחתה וריפוי, שימוש משני (ספוליה) בחלקים ממבנים שחרבו - כל אלו הם ממאפייניה המובהקים של העיר.

מפות ירושלים - עבודות המבוססות על מפות עתיקות ומפות בנות-זמננו של העיר העתיקה, שבהן מודגשים לחלופין אופני התפיסה של השטח - הקטן מקילומטר מרובע - בעיני הדתות השונות. הר הבית מסומן בעלה זהב; גודלם ומיקומם של אתרים אחרים, כמו כנסיית הקבר, מסומנים בהתאם למשאלות הלב, שבירושלים הן חזקות לא פחות מהשטח הגיאוגרפי.

ספוליה - סדרה המתייחסת לשימוש המשני (בלטינית: *sapolia*) בחלקי מבנים שנהרסו לצורך בניית מבנים חדשים. שימוש זה יוצר שרשרת 'לידה מחדש' בתוך המבנים החדשים, של נצירת זיכרון העבר בתוך ההווה, וגם של הבטחה מרומזת לעתיד הצפוי.

אבנר שר Avner Sher

'950 ממ"ר - טופוגרפיות חלופיות'

Alternative Topographies

אוצרת: ד"ר סמדר שפי

פתיחה: יום שלישי 3.10 בשעה 17:00 מוזיאון מגדל דוד לתולדות ירושלים

תמונה: באדיבות יח"צ

הצטרפו אלינו לפייסבוק